

om jeg ikke troer, at man engang vil gaae videre end her foreslaaet og f. Ex. tillade, at theologiske Candidater ordineres for at betjene saadanne Valgmenigheder som de her foreslaaede, saa vil jeg dertil svare: Jo, det troer jeg ganske vist; men jeg troer paa ingen Maade, at man enten kan eller skal gjøre et saadant Skridt, inden man har seet, hvorledes den foreslaaede Valgmenighedslov maatte blive benyttet.

Jeg kommer nu til det Afslut i Fleertallets Betænkning, hvori det forekommer mig, at det aerede Fleertal ikke har forfaret ganske humanit imod en fraværende Mand, og hvorvel jeg nu aldeles ikke har noget Hver eller nogen Opfordring i saa Henseende, finder jeg mig derfor dog opfordret til at tage ham noget i Forsvar. Denne Mand er den astraabte Kirkeminister, Biskop Kierkegaard. Fleertallet har læst hans Erklæring til Kirkeministeriet saaledes, som om han ikke deri har lagt nogen overdreven Vægt paa dette Lovforslags Fremme og almindst har forlangt, at dets Vedtagelse skulde gaae forud for den almindelige Overveelse af de kirkelige Sager. Han synes, siger Fleertallet, nærmest at have betragtet et saadant Lovforslag „ikun som et Middel til at bulme Enkeltes alfor urolige Sver.“ Derpaa anfører Fleertallet de tvende Indrømmelser, der ifølge Kierkegaards Betænkning vistnok maae gjøres, nemlig den her foreslaaede Lov og Indrømmelsen af Deeltagelse i Præstefaldenes Besættelse fra Sognemenighedernes Side, og det anfører dernæst i Betænkningen følgende Citat af Kierkegaards Betænkning: „at som eneste Mellemlid, for dog at holde Sagen i et ikke alfor betænkligt Spor, synes kun det at kunne tænkes, at Regjeringen, under Anthyndning af at ville berede Forandringer i denne dobbelte Retning, forlanger Midler til at lade en Kirkekommission bearbejde de hidhørende Spørgsmaal.“ Jeg troer nu imidlertid ikke, at man er berettiget til at læse Biskop Kierkegaards afgivne Betænkning saaledes, som Udvalget har gjort. Det forekommer mig tværtimod, at det er meget tydeligt udtalt i den, at han ønsker dette Lovforslag afgjort, førend Kirkekommissionen kaldes sammen. Han begynder nemlig sin Erklæring med at sige, at,

hvis man ikke havde nægtet det ifjor foreslgende Forslag om Frimenigheder Overgang til 3die Behandling, men det var blevet ført igennem i begge Thing og allernaadigst stadfæstet, saa vilde der „i de nærmeste Aar i alt Fald neppe være opstaaet flere Frimenigheder end den i Nyslinge, maaskee en Branche af den paa Bornholm, der vilde sluttet Forlig med Folketirken, og muligen et eller andet umodent Forsøg, i det sydøstlige Jylland f. Ex. eller paa Mors“. Efter saa at have omtalt den af Flere forlangte particulære Indrømmelse, at erkjende Frimenigheden i Nyslinge som en Menighed i Folketieren, som stridende mod Lovgivningens Værdighed, anfører han dernæst, hvad man vilde have opnaaet ved en saadan Frimenighedslov, og i saa Henseende siger han ganske rigtigt, at man vilde have opnaaet, at en eller et Par af de stærkest bevægede eller bevægende Ordførere vilde have fundet en Stilling, hvori de kom til en roligere, ordentlig begrændset Virken, dernæst at en lille Flot unge (Candidater og) Capellaner vilde have lært, at det ikke endda er saa let at samle en kirkelig Kreds omkring sig, og endelig, at Kirkestyrelsen under Henvisning til den stete store Indrømmelse kunde have hævdet sig en Pause af nogle Aar. Han fortsætter derpaa saaledes: „Høist uheldigt var det derfor, som mig synes, ikke blot at Forslaget om Frimenighedsloven faldt, men“ — nu kommer han til det andet Spørgsmaal — „at under Debatten om samme det Argument kom frem imod den, at man ikke skulde eller kunde indrømme enkelte Menigheder en Valgret med Hensyn til deres Præst, som de andre ikke havde“. Dermed, siger Biskop Kierkegaard fremdeles, var hele Sagen vendt paa det Alleruheldigste; istedetfor en Afgang til at danne Frimenigheder kom nu Fordringen om, at Sognene skulde vælge deres Præster, en Tanke, der maatte blive greben af alle demokratiske Stemninger, og om hvilken de vilde samle sig, saa at det vilde blive vanskeligt at standse Bevægelsen. Dertil føies saa: „Et stort Spørgsmaal bliver det under disse Omstændigheder, om det vil være muligt, som Sagen nu er kommen til at staae, at undgaae Skridt henimod en dobbelt Indrømmelse, en Frimenighedslov og Indførelsen af